

Araştırma Makalesi

Azerbaycanlı bir piyanistin Anadolu'daki izleri: Hagigat Maharramova'nın akademik ve sanatsal mirası

Oğuzhan Akkuzu¹

Devlet Konservatuarı, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye

Makale Bilgisi

Geliş: 28 Nisan 2025
Kabul: 8 Ağustos 2025
Online Yayın: 30 Eylül 2025

Anahtar Kelimeler

Azerbaycanlı müzisyen
Hagigat Maharramova
Piyanist

Öz

Bu çalışma, Azerbaycanlı piyanist ve akademisyen Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın sanat yaşamını, akademik kariyerini ve Türkiye'de özellikle Erzurum'da yürüttüğü sanatsal faaliyetleri kapsamlı biçimde incelemektedir. Araştırma, Maharramova'nın müzik eğitimi sürecinde edindiği teknik ve üslup özelliklerinin, Azerbaycan müzik geleneğinin temel unsurlarıyla nasıl şekillendiğini ve bu unsurların Türkiye'deki müzik eğitimine nasıl yansıdığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış; veriler, yapılandırılmamış görüşme tekniği, doküman analizi ve basın taraması yoluyla toplanmıştır. Katılımcı olarak Maharramova ile gerçekleştirilen görüşmede, onun eğitim geçmişi, sanat anlayışı, öğrenci yetiştirme felsefesi ve sanatsal etkinlikleri hakkında ayrıntılı bilgiler elde edilmiştir. Bulgular, Maharramova'nın repertuar seçiminde Azerbaycan, Türk ve Rus bestecilerine dengeli biçimde yer verdiğini, teknik yetkinliği sanatsal sezgiyle birleştiren bir eğitim anlayışını benimsediğini göstermektedir. Erzurum'da düzenlediği piyano günleri, klasik müzik festivalleri ve konser dizileri, hem öğrenciler hem de bölge halkı üzerinde kalıcı etkiler bırakmıştır. Ayrıca, onun aracılığıyla Azerbaycan müzik geleneğine ait eserler Türkiye'de ilk kez seslendirilmiş, böylece iki ülke arasındaki kültürel etkileşim güçlenmiştir. Araştırma, Maharramova'nın Türkiye'deki faaliyetlerinin, Azerbaycan müzik kültürünün teknik, üslup ve repertuar özelliklerinin piyano eğitimi yoluyla aktarımına önemli katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu yönüyle çalışma, iki ülke arasındaki ortak müzikal mirasın somut bir sanatçı örneği üzerinden belgelenmesi bakımından literatürdeki boşluğu doldurmada ve bölgesel müzik tarihi araştırmalarına özgün bir katkı sağlamaktadır.

2822-3195 / © 2025 TM
Genç Bilge Yayıncılık tarafından
yayınlanmakta olup, açık erişim,
CC BY-NC-ND lisansına sahiptir.

Makaleye atıf için

Akkuzu, O. (2025). Azerbaycanlı bir piyanistin Anadolu'daki izleri: Hagigat Maharramova'nın akademik ve sanatsal mirası. *Türk Müziği*, 5(3), 181-194. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17152626>

Giriş

Bu çalışma, Azerbaycanlı piyanist ve akademisyen Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın müzik kariyerini, akademik katkılarını ve Türkiye'de vermiş olduğu eğitim sürecini incelemeyi amaçlamaktadır. 1948 yılında Azerbaycan'ın Şeki şehrinde doğan Maharramova, piyano eğitimine küçük yaşlarda başlamış ve bu alandaki yeteneğiyle hızla dikkat çekmiştir. Eğitimi boyunca birçok ulusal ve uluslararası başarıya imza atmış olan Maharramova, 1999 yılında Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri bölümüne katılarak burada uzun yıllar süren başarılı bir akademik kariyer sürdürmüştür. Bu bağlamda, çalışma Maharramova'nın eğitim yolculuğunu ve Erzurum'daki müzik ortamına yaptığı katkıları detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır.

¹ Öğr. Gör., Devlet Konservatuarı, Piyano ASD, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye. oguzhan.akkuzu@deu.edu.tr. ORCID: 0000-0002-2135-0427

Çalışma, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak, Maharramova'nın müzik ve eğitim alanındaki izlediği yolları, onu tanıyan akademisyenler ve öğrencilerle yapılan görüşmeler aracılığıyla kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Maharramova'nın, Erzurum'daki öğrencilere ve müzikseverlere kazandırdığı perspektifler, onun yalnızca bir akademisyen olarak değil, aynı zamanda Türk müziği sahasında da önemli bir figür olarak yer almasına olanak sağlamıştır. Ayrıca, bu çalışma Maharramova'nın akademik ve sanatsal birikimini, müzik alanındaki gelişmelere ve toplum üzerindeki etkilerine odaklanarak, onun kariyerinin geniş kapsamlı bir analizini sunmayı hedeflemektedir.

Azerbaycan Müziğinin Türk Müziğine Etkileri

Azerbaycan halkı Türk soyuna dayandığı için Azerbaycan müziği, Türk müziğinin bir uzantısı olarak değerlendirilebilir. Bu müziksel köken, özellikle Kuzeydoğu Anadolu'da (Kars, Ardahan, Iğdır vb.) açıkça gözlemlenen Azeri üslubu ile somutlaşmaktadır. Azerbaycan halk müziği yalnızca halk arasında söylenen geleneksel ezgileri değil, aynı zamanda bestelenmiş eserleri de kapsamakta; bu yönüyle Türk halk müziğinden belirli ölçülerde ayrılmaktadır. Melodik yapıda genellikle "inici-çıkıcı" ezgiler, belirgin vurgular ve süslemeler dikkat çekerken; tar, kemançe, balaban gibi folklorik çalgıların kullanımı tını açısından belirleyici bir rol oynamaktadır. Aksak ritimler Azerbaycan müziğinde görece az yer bulsa da, son yıllarda profesyonel müzik formlarında (senfoni, oda müziği vb.) bu ritimlerin kullanımında artış görülmektedir (Şen, 1999: 71)

Azerbaycan müzik geleneğinde yer alan muğam sistemi ile Türk müziğinin makam sistemi arasında yapısal paralellikler bulunmaktadır. Karakaya ve Ahmadov (2020: 60), Hümâyün makamı örneğinde, iki gelenek arasındaki dizi yapısı, seyir ve icra tekniklerinin büyük oranda ortak özellikler taşıdığını, ancak bölgesel icra üsluplarının özgün farklılıklar yarattığını ortaya koymuştur. Bu benzerlikler, iki ülke arasında ortak bir müzikal mirasın varlığını göstermektedir.

20. Yüzyılda Azerbaycan ve Türk bestecilerinin senfonik eserlerinde, muğam ve makam ezgilerinin Batı klasik müziği teknikleriyle sentezlendiği görülmektedir. Bu süreç, hem geleneksel melodik malzemenin korunmasına hem de çağdaş bestecilik anlayışına katkı sağlamıştır (Yusifova, 2018: 92). Böylece, Azerbaycan ve Türkiye arasındaki müzikal etkileşim yalnızca halk müziği düzeyinde değil, akademik ve profesyonel müzik alanlarında da derinleşmiştir.

Teymurova (2021: 107), Azerbaycan ve Türk müzik kültürleri arasındaki çok katmanlı ortak bağların tarihsel, kültürel ve sanatsal boyutlarını inceleyerek, bu iki geleneğin karşılıklı olarak birbirini besleyen ve geliştiren dinamiklere sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu etkileşim, özellikle konservatuvar eğitimi ve ortak projeler aracılığıyla kurumsal bir nitelik kazanmıştır.

Müzik aynı zamanda iki ülke arasında kültürel diplomasi aracı olarak da işlev görmektedir. Akbulut (2020: 50), müziğin Azerbaycan-Türkiye ilişkilerinde hem tarihi hem de güncel dönemde dostane ilişkileri pekiştiren ve ortak kimlik bilincini güçlendiren bir unsur olarak önemini ortaya koymuştur. Bu bağlamda, Azerbaycan müziğinin Türk müziğine etkisi yalnızca sanatsal düzeyde değil, kültürel ve toplumsal düzeyde de anlam kazanmaktadır.

Bu tarihsel ve kültürel bağlam, Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın sanat anlayışı ve icra pratiğinde de güçlü biçimde hissedilmektedir. Onun repertuar tercihleri, teknik üslubu ve öğrencilerine aktardığı müzikal değerler, Azerbaycan müzik geleneğinin Türkiye'deki piyano eğitimi ortamına taşınmasına aracılık etmiş; böylece iki ülke arasındaki ortak müzikal mirasın canlı bir temsilcisi olmuştur.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışma, Azerbaycanlı piyanist ve akademisyen Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın sanatsal ve akademik mirasını, Türkiye'deki müzik eğitimi bağlamında ele alan nadir çalışmalardan biridir. Literatürde, Azerbaycan müziğinin Türk müziği üzerindeki etkilerine dair çeşitli kuramsal ve karşılaştırmalı araştırmalar bulunmakla birlikte, bu etkinin somut bir sanatçı örneği üzerinden incelenmesi oldukça sınırlıdır. Maharramova'nın kariyeri, yalnızca iki ülke arasındaki kültürel bağların sürekliliğini göstermesi açısından değil, aynı zamanda bu bağların piyano pedagojisi, repertuar seçimi ve sanatsal etkinlikler aracılığıyla nasıl yeniden üretildiğini ortaya koyması bakımından da önemlidir.

Araştırma, ayrıca Erzurum gibi Türkiye'nin müzik alanında merkezî konumda olmayan bir şehrinde, uluslararası düzeyde tanınmış bir sanatçının kültürel etkilerini ve sanatsal katkılarını belgeleyerek, bölgesel müzik tarihi

çalışmalarına özgün bir katkı sunmaktadır. Bu yönüyle, çalışmanın sonuçları hem müzikoloji hem de kültürel çalışmalar alanında referans niteliği taşımaktadır.

Maharramova'nın Türkiye'de yürüttüğü akademik ve sanatsal faaliyetler, Azerbaycan müziğinin teknik, üslup ve repertuar özelliklerinin Türk müzik eğitimine nasıl entegre edilebileceğini göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışma, iki ülke arasındaki kültürel etkileşimin somut bir sanatçı üzerinden disiplinlerarası bir bakışla incelenmesi bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Problemi

Bu araştırmanın temel amacı, Azerbaycanlı piyanist ve akademisyen Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın sanatsal ve akademik kariyerini belgelemek; Türkiye'de özellikle Erzurum'daki müzik eğitimi ve kültürel ortam üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Çalışma, Maharramova'nın eğitim anlayışı, repertuar tercihleri, konser faaliyetleri ve öğrenci yetiştirme konusundaki yaklaşımını bütüncül bir bakışla incelemektedir.

Araştırmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir:

- Azerbaycan müzik geleneğini temsil eden bir piyanist ve akademisyen olarak Prof. Dr. Hagigat Maharramova, Türkiye'deki müzik eğitimi ve kültürel yaşam üzerinde nasıl bir etki yaratmıştır?

Bu problem doğrultusunda araştırma şu alt problemlere odaklanmaktadır:

- Maharramova'nın sanatsal kimliği hangi kültürel ve müzikal unsurlar üzerine inşa edilmiştir?
- Türkiye'deki akademik ve sanatsal faaliyetleri hangi alanlarda yoğunlaşmıştır?
- Azerbaycan müzik geleneğinin teknik, üslup ve repertuar özellikleri, Maharramova'nın Türkiye'deki icra ve eğitim faaliyetlerine nasıl yansımıştır?
- Erzurum'daki müzik ortamı üzerinde ne tür kalıcı etkiler bırakmıştır?

Bu çerçevede, çalışma hem biyografik hem de müzik sosyolojisi eksenli bir yaklaşım sunarak, bireysel sanatçı deneyiminden yola çıkarak iki ülke arasındaki kültürel etkileşimin boyutlarını açığa çıkarmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Nitel araştırma yöntemi, belirli bir sorunun çözümüne yönelik olarak gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerini kullanarak, algıların ve olayların gerçekçi bir biçimde ele alınmasını sağlayan öznel-yorumlayıcı bir süreçtir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışma, nitel araştırma teknikleri arasında sıklıkla tercih edilen "Derinlemesine Görüşme Tekniği" kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Derinlemesine görüşme tekniği, üç ana alt teknikten oluşmaktadır: Yapılandırılmış Görüşme, Yarı Yapılandırılmış Görüşme ve Yapılandırılmamış Görüşme. Çalışmamıza en uygun olan teknik "Yapılandırılmamış Görüşme Tekniği" olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda uygulama yapılmıştır. Yapılandırılmamış görüşme, hem açık uçlu hem de kapalı uçlu soruların görüşmecilere yöneltildiği, belirli bir plan dâhilinde soruların sıralanmadığı bir tekniktir. Bu görüşme türünde, araştırmacı ile görüşmeci arasında, araştırma konusuna dair genel bir diyalog kurulmaktadır (Uslu & Demir, 2022: 292).

Görüşme telefon bağlantısı ile yapılmış olup katılımcı Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimlerinden emekli olan ve şu an Azerbaycan'da yaşayan Prof. Dr. Hagigat Maharramova'dır. Görüşme sürecinde, katılımcı Hagigat Maharramova'ya müzik hayatı ve akademik kariyeri hakkında genel bir bakış sağlamak amacıyla şu temel sorular yöneltilmiştir:

- Hagigat Maharramova kimdir?
- Müzik, hayatına nasıl girmiştir?
- Nerede ve kimlerden eğitim almıştır?
- Erzurum'a nasıl gelmiştir?
- Erzurum'da neler yapmıştır?

Bu sorulara ek olarak, Maharramova'nın akademik kariyerine ve topluma olan katkılarına odaklanabilmek için aşağıdaki destekleyici açık uçlu sorular da sorulmuştur:

- Akademik kariyeriniz süresince öğrencilerinizin gelişimi, akademik camiaya katkılarınız ve toplum üzerindeki etkileriniz hakkında paylaşmak istedikleriniz nelerdir?

- Öğrencilerinizin kariyer gelişiminde nasıl bir rol oynadınız?
- Araştırmalarınızın akademik dünyaya ve topluma olan etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Akademik yaşamınızdaki en büyük zorluklar ve bunları nasıl aştığınız hakkında paylaşmak istedikleriniz varmı?

Bu soruların ardından Maharramova, konuyla ilgili detaylı bir şekilde cevaplarını vermiş ve görüşme kayda alınmıştır. Daha sonra verilen bu bilgiler düzenlenip betimsel bir yaklaşımla yazıya aktarılmıştır. Ayrıca, Erzurum’da yayımlanan radyo ve gazete haberleri araştırılmış ve Maharramova ile ilgili kaynak taraması da yapılmıştır.

Bulgular

Hagigat Maharramova Kimdir?

Prof. Dr. Hagigat Maharramova, 1948 yılında Azerbaycan’ın Şeki şehrinde doğmuştur. Henüz iki yaşında iken ailesi, babasının iş değişikliği nedeniyle Bakü’ye taşınmıştır. Bakü’ye yerleştikleri dönemde, babasının evlerine piyano almasıyla Maharramova’nın müziğe olan ilgisi başlamıştır. Ailesi, Maharramova’nın bu ilgisini fark ederek, onu Cevdet Hacıyev Müzik Okulu’na kaydettirmeyi düşünmüşlerdir. Ancak bu okula kabul edilmek için daha önce müzik eğitimi almış olma şartı aranmaktadır. Maharramova, daha önce hiç müzik eğitimi almamış olmasına rağmen okulun sınavını geçerek bu okula kabul edilmiştir ve burada müzik eğitimine başlamıştır. Ayrıca 6 yaşında, M. Elyovic’ten özel piyano dersleri almaya da başlamıştır.

1955 yılında ilkökul eğitimine başlayan Maharramova, aynı zamanda Cevdet Hacıyev Müzik Okulu’na devam etmiştir. 8 yaşında, okuldan mezun olmuş ve mezuniyetinde düzenlenen resitalde birden fazla eseri başarıyla icra etmiştir. 1962 yılında, yetenekli çocuklar için müzik eğitimi veren ve günümüzde Bülbül Orta İhtisas Musiki Okulu olarak bilinen okulun sınavlarına katılmış ve bu sınavı geçerek müzik eğitimine burada devam etmiştir.

Maharramova’nın annesi, kızının tıp eğitimi alıp doktor olmasını istemiş olsa da, müziğe olan ilgisini ve yeteneğini fark ettikten sonra müzik eğitimine devam etmesine onay vermiştir. (H. Maharramova, kişisel iletişim, 20 Nisan 2025)

Hagigat Maharramova, Bülbül Orta İhtisas Musiki Okulunda, Emil Gilles ve Neuhauser’ın öğrencisi olan Liliya Gavşon’dan (Magomedova) piyano dersleri almaya başlamıştır. Eğitimini başarıyla tamamlayan

Maharramova, okulun son sınıfında düzenlenen resitale katılmış ve bu resitalde J.S. Bach, Schumann, Beethoven, Rahmaninov ve Bağirov gibi ünlü bestecilerin eserlerini seslendirmiştir. Resitalin ardından büyük bir başarı elde eden Maharramova, okulun öğretmenlerinden tam not almıştır. Okulun önde gelen öğretmenlerinden Bay Şaroyev, "Büyük bir ustanın konserinde olduğumu düşündüm" diyerek onu övmüştür. Piyano icrasındaki yeteneğini fark eden öğretmenleri, Maharramova’ya müzik eğitimini Moskova’da sürdürmesi önerisinde bulunmuşlardır. Ancak Maharramova’nın babası, kızının Moskova’ya gitmesini istemediği için, Maharramova müzik eğitimine Azerbaycan’da devam etmeye karar vermiştir.

Fotoğraf 1. Hagigat Maharramova’nın 8 yaşındayken Bakü’de piyano çaldığı çocukluk fotoğrafı (H. Maharramova, kişisel arşiv, 2025)

1966 yılında Azerbaycan’da “Üzeyir Hacıbeyov” adını taşıyan konservatuvarda piyano bölümünde lisans eğitimine başlayan Maharramova, 1971 yılında eğitimini başarıyla tamamlamıştır. Konservatuvarın bitirme sınavına (resital veya

konser programı olarak düzenlenen etkinlik) giren Maharramova, piyanodaki başarılı icrasıyla komisyonda yer alan kişiler tarafından dikkatle izlenmiştir. Bu yılki bitirme sınavı komisyonunda, Moskova Konservatuarı'nda profesör olarak görev yapan ve aynı zamanda jüri başkanlığı yapan J. İ. Milşteyn de yer almaktadır. Maharramova, ilk sınavını ana çalgısında verirken, ikinci sınavında oda müziği alanında tanınmış bestecilerden S. Frank'ın beşlisini yorumlamıştır. Bu performansının ardından Bay Milşteyn, Maharramova'yı tebrik ederek "İcranıza bayıldım" diyerek ona övgülerde bulunmuştur. Profesör J. İ. Milşteyn, Maharramova'ya doktora çalışmaları için referans olabileceğini de iletmiştir (H. Maharramova, kişisel iletişim, 20 Nisan 2025).

Hagigat Maharramova, piyanoda daha yüksek seviyelere ulaşma arzusunu ailesiyle paylaşmış ve bu hedef doğrultusunda 1971 yılında Rusya'ya gitmeye karar vermiştir. Ailesinin de onayını alarak, aynı yıl Rusya'nın St. Petersburg şehrinde bulunan N.A. Rimski-Korsakov Devlet Konservatuarı'nda sanatta yeterlilik (doktora) sınavını kazanmıştır. O dönemde, konservatuarın müdürlüğünü ünlü piyanist ve devlet sanatçısı Profesör Pavel Serebryakov yapmaktadır. Serebryakov, Maharramova'yı kendi sınıfına kabul etmiştir. Burada eğitimine devam ederken Maharramova, birçok konserde piyanist olarak yer almış ve SSCB'nin 70. yılı şerefine düzenlenen büyük bir konserde Profesör Serebryakov ile birlikte Skryabin'in 12 etüdünü icra etmiştir. Profesör Serebryakov, doktora programını başarıyla tamamlayan Maharramova'ya Rusya'da kalmasını teklif etmiş, ancak Maharramova Azerbaycan'a geri dönmeyi tercih etmiştir (H. Maharramova, kişisel iletişim, 20 Nisan 2025).

Fotoğraf 2. Azerbaycan Devlet Konservatuarı'nda piyanoda Hagigat Maharramova (H. Maharramova, kişisel arşiv, 2025)

1975 yılında Azerbaycan Devlet Konservatuarı'nda, Nigar Usubova'nın asistanlığını yapmaya başlayan Maharramova, aynı zamanda Eşlik Bölümünde öğretim görevlisi olarak görev almıştır. 1980 ve 1994 yılları arasında ise Azerbaycan Konservatuarı Piyano Bölümü bünyesindeki İlmi Metodik Şube Başkanlığı görevini sürdürmüştür. Bu dönemde, Pakistan ve Belçika'dan teklifler almıştır. 1997 yılında Pakistan'ın Lahor kentinde piyanist ve solist olarak bir yıl görev yaptıktan sonra Azerbaycan'a geri dönmüştür. Belçika'da çalışmak için teklif alan Maharramova, Belçika'ya gitmek için hazırlıklara başladığı sırada, Türkiye'de Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı yapan Prof. Sevim Sağsöz'den bir teklif almıştır (H. Maharramova, kişisel iletişim, 20 Nisan 2025).

Fotoğraf 3. Prof. Pavel Serebryakov ve Hagigat Maharramova, Bakü (H. Maharramova, kişisel arşiv, 2025)

Akademik kariyer ve öğrencilerle ilgili görüşleri

Prof. Dr. Hagigat Maharramova, akademik kariyeri boyunca öğrencilerinin gelişimine büyük önem vermiştir. Öğrencilerinin sadece müziksel becerilerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda onların kişisel gelişimlerini desteklemeyi de amaçlamıştır. Maharramova, öğrencilerine müzikle ilgili zorluklar ve engeller karşısında nasıl ilerleyeceklerini öğretmeye çalışırken, onlara özgün bir sanatçı kimliği kazandırmayı hedeflemiştir.

Öğrencilerinin kariyer gelişiminde ise her zaman büyük bir rol oynamıştır. Öğrencilerini sadece piyano icrası konusunda değil, aynı zamanda sahne deneyimi kazanma ve özgün müzik yorumları geliştirme açısından da teşvik etmiştir. Birçok öğrencisinin, ulusal ve uluslararası alanda başarılar elde etmesi Maharramova'nın öğrencileri üzerindeki etkisinin bir göstergesidir. Bu konuda, "Öğrencilerime müzikle ilgili her şeyin başlangıç noktasının onların içsel dünyaları olduğunu öğrettim," diyerek eğitim felsefesini aktarmıştır.

Maharramova, akademik yaşamındaki araştırmalarının hem müzik dünyasında hem de toplumda önemli etkiler yarattığını vurgulamaktadır. Onun müzik eğitimi ve icra alanındaki çalışmaları, sadece sanatçılar yetiştirmekle kalmamış, aynı zamanda topluma kültürel anlamda katkı sağlamıştır. Araştırmalarının özellikle genç sanatçılar üzerinde büyük etkisi olmuş, onların sanatlarını geliştirmelerine yardımcı olmuştur. Maharramova, müziği sadece bir sanat dalı olarak değil, aynı zamanda toplumun kültürel yapısını yansıtan önemli bir araç olarak görmektedir. Maharramova, akademik kariyerinde bir dizi zorlukla karşılaşmıştır. Zorluklarla başa çıkabilmek için sürekli olarak kendini geliştirmeye ve çevresindeki insanlardan destek almaya özen göstermiştir. Bu süreçte gösterdiği azim ve kararlılık, onun sanatçı kimliğini pekiştirmiştir.

Atatürk Üniversitesi'ne gelişi

1996 yılında Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı olan Sayın Profesör Sevim Sağsöz, fakültenin çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla birçok girişimde bulunmuştur. Bu girişimlerinden biri de Sayın Maharramova'nın Atatürk Üniversitesi'nde görev almasını sağlamaktır. 1999 yılında, yanında bir heyetle birlikte Azerbaycan'a giden Sayın Sağsöz, Azerbaycan Konservatuarı ile iletişime geçerek Sayın Maharramova ile tanışmıştır. Sağsöz, bu kararı şu şekilde açıklamaktadır:

"Müzik bölümü için hoca seçimi yaparken, Sayın Doğramacı'nın Bilkent Üniversitesi'nde Senfoni Orkestrasını kurarken yararlandığı Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi'nden ciddi destek aldığımı burada belirtmek gerekir. Karar sürecinde hocalarla tanışıp, akabinde sezgilerimi kullanmam da belirleyici faktörlerden biri oldu. Bu hocalardan biri, geldiği günden beri sanatına ve kişiliğine beni ve çevresindekileri hayran bırakan piyanist Hagigat Maharramova'dır. Kendisi Rusya, Ukrayna, Moldova, Finlandiya, Pakistan, Almanya ve Çek Cumhuriyeti gibi ülkelerde konserler vermiş ve çeşitli ülkelerden teklifler almış olmasına rağmen, bizi tercih etmiştir. Fakültemize geldiği günden itibaren Sayın Maharramova, okulda öğrencilerle kurduğu sağlam ilişkiler, yaptığı işi büyük bir saygı ve ciddiyetle sürdürmesi ve düzenlediği çok sayıda etkinlikte üniversitemizi en iyi şekilde temsil etmesiyle fakültemizin gurur kaynağı olmuştur. Bu durum, onun ne kadar doğru bir seçim olduğunu bizlere her zaman göstermiştir. Özellikle

bir anıyı hiç unutamam. ODTÜ’de, ÖYP programı çerçevesinde düzenlediğimiz bir etkinlikte, Hagigat Hoca ve Naile Hoca’nın verdikleri resitalde ayakta alkışlanmalarına tanık oldum. Birçok katılımcı bana “Bu hocaları nereden buldunuz?” gibi iltifatlarda bulunmuşlardı. Ayrıca, dekanlık yaptığım dönemde üniversitemize davet ettiğim İdil Biret, Suna Kan ve Fazıl Say gibi önemli sanatçılar, bu değerli hocaları Erzurum’a getirmemi içtenlikle kutlamışlardır. Sayın Hagigat Maharramova ve diğer hocalarımız, üniversitemizde çok sayıda etkinlik düzenlemiş, verdikleri konserlerle Erzurumlulara Klasik Batı müziğini tanıtmışlardır” (Keskin, 2018, s. 17).

Fotoğraf 4. Soldan sağa doğru: Doç. Dr. Naile Mirzazade, Prof. Sevim Sağsöz ve Prof. Hagigat Maharramova, Erzurum (H. Maharramova, kişisel arşiv, 2025)

1999 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri bölümüne gelen Hagigat Maharramova, burada çalışmalarına başlamıştır. Piyano eğitimine büyük bir özen gösteren Maharramova, birçok piyano öğrencisi yetiştirmiştir. Erzurum’da gerçekleştirdiği konser programları ve etkinliklerle basında sıkça yer almıştır. Üniversite bünyesinde düzenlediği etkinliklerle, ünlü besteci ve sanatçıları Atatürk Üniversitesi’nde ağırlamış; öğrencilerle söyleşiler düzenleyerek, sanatçıları daha yakından tanımlarını sağlamıştır. Ayrıca, öğrencilere önerilerde bulunabilecek ve çalışmalarında faydalı olabilecek teknik bilgilerin paylaşıldığı konferanslar ve konserler düzenlemesine öncülük etmiştir. Bu etkinlikler arasında I. Erzurum Ulusal Piyano Günleri, II. Ulusal Erzurum Piyano Günleri, I. Ulusal Erzurum Klasik Müzik Festivali ve öğrenci workshopları gibi önemli organizasyonlar bulunmaktadır.

Fotoğraf 5. Öğrenciler için piyano atölyesi: Berat Akkuzu ve Prof. Hagigat Maharramova, Erzurum (H. Maharramova, kişisel arşiv, 2025)

Basında Hagigat Maharramova

10 Mayıs 2007 tarihinde Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi tarafından 1. Ulusal Erzurum Piyano Günleri isimli etkinliğin düzenlenmesinde büyük emeği olan Doç. Dr. Hagigat Maharramova, bu etkinlikte birçok üniversiteden gelen genç öğrenci piyanistleri ve öğretim görevlilerini bir araya toplayarak Erzurum’da bir ilki başarmıştır.

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, üniversitenin 50. kuruluş yılı etkinlikleri kapsamında "1. Ulusal Erzurum Piyano Günleri"ne ev sahipliği yaptı. Açılış töreni AÜ Kültür Salonu'nda gerçekleştirildi ve etkinliğe Doç. Dr. Hagigat Maharramova ile Doç. Dr. Naile Mirzazade'nin verdiği konser damga vurdu. Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Salih Zeki Bayram, Erzurum'un Doğu Anadolu'daki sanat etkinlikleri açısından önemine dikkat çekerek, bu organizasyonun gençlerin sanatsal gelişimine katkı sağlayacağını belirtti. Etkinlik kapsamında, 12 Mayıs'a kadar farklı üniversitelerden akademisyenlerin konserleri sürecek (Erzurum Gazetesi, 2007).

23 Nisan 2009 tarihinde, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Hagigat Maharramova'nın organize ettiği "Piyano Akşamı" konseri, sanatseverlere etkileyici bir müzik deneyimi sundu. Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi Salonu'nda gerçekleşen etkinlikte, klasik müziğin önemli bestecileri olan Bach, Mozart, Beethoven, Chopin, Schubert, Moszkowski ve Garaev'in eserleri seslendirildi. Bu eserleri yorumlayan öğrenciler Yunus Köse ve Mustafa Şan, performanslarıyla dinleyicilerden büyük beğeni topladı. Konser sonrası konuşan Maharramova, öğrencilerin başarısının; onları doğru yönlendirmek, müziği çok boyutlu kavramalarını sağlamak ve disiplinli çalışma alışkanlıkları kazandırmak gibi temel ilkelerle mümkün olduğunu vurguladı (Erzurum Gazetesi, 2009).

30 Mart 2010 tarihinde Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü'nün düzenlediği keman ve piyano resitali, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi'nde sanatseverlerle buluştu. Doç. Dr. Hagigat Maharramova ve Doç. Dr. Naile Mirzazade tarafından hazırlanan bu özel etkinlikte, fakültenin öğretim üyeleri ve öğrencileri aynı sahneyi paylaşarak birlikte performans sergiledi. Programın sunuculuğunu öğretim görevlisi Evren Yıldız üstlenirken; öğrenciler Yunus Köse, Elif Kaya, Mustafa Şen ve Ebru Kunar'ın sahne aldığı gecede, özellikle Doç. Dr. Hagigat Maharramova'nın katkıları dinleyicilerden büyük alkış aldı (Gazete Güncel, 2010).

4 Kasım 2010 tarihinde Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü tarafından Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezinde II. Ulusal Erzurum Piyano Günleri isimli konser programı düzenlenmiştir. Bu etkinliğin düzenlenmesinde büyük emeği olan Doç. Dr. Hagigat Maharramova ikincisini düzenlediği bu etkinliğe, Gülsin Onay, Suna Kan ve Cana Gürmen'nin de katkılarının olacağını ve icrada bulunacaklarını belirtmiştir.

II. Ulusal Erzurum Piyano Günleri, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi'nde düzenlenen açılış töreni ve Devlet Sanatçısı Gülsin Onay'ın etkileyici piyano resitaliyle başladı. Açılışta konuşan Rektör Vekili Prof. Dr. Fahrettin Korkmaz, üniversitelerin sadece bilimsel üretimle değil, sanatsal faaliyetlerle de topluma yön verdiğini vurguladı. Korkmaz ayrıca Atatürk Üniversitesi'nin sanata verdiği değeri dile getirerek, bu tür etkinliklerin gençlerin sanatsal yönelimlerini şekillendirmede önemli bir rol oynadığını ifade etti.

Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü tarafından düzenlenen bu etkinlik, ilk kez 2007 yılında başlatılan Piyano Günleri geleneğinin bir parçası olarak sürdürülüyor. Bu yılki organizasyonun sorumluluğunu bölüm başkanı Yrd. Doç. Dr. Serhat Yener ile birlikte Prof. Dr. Hagigat Maharramova, Prof. Dr. Naile Mirzazade, Dr. Öğr. Üyesi Köksal Bilirdönmez, Arş. Gör. Ş. Özer Akçay ve Ferhat Çelikoğlu üstlendi. Üç gün sürecek etkinlikler kapsamında bir piyano dinletisi yarışması da yer alacak (Dadaş TV, 2010).

6 Kasım 2012 tarihinde Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi'nde "I. Ulusal Erzurum Klasik Müzik Festivali"ni gerçekleştirdi. Etkinliğin düzenleme kurulunda yer alan Doç. Dr. Hagigat Maharramova'nın katkısıyla hayata geçirilen festivalde, Türkiye'nin önemli sanatçılarından Prof. Dr. Cihat Aşkın ve Prof. Cana Gürmen tarafından öğrencilere yönelik atölye çalışmaları yapıldı.

Festivalin kapanış konseri ise "Odlar Yurdundan Anadolu'ya Esintiler" temasıyla dikkat çekti. Bu özel gecede Azerbaycan Devlet Sanatçısı Soprano Farida Mamedova sahne alırken, kendisine piyanoda Doç. Dr. Hagigat Maharramova ve Güler Demirova Györffy eşlik etti. Konserde Strauss, Massenet, Gounod, Rossini, Chopin ve Mozart gibi klasik müziğin önde gelen bestecilerinin eserleri icra edildi. Genç yeteneklerin sahne performansları ise sanatseverler tarafından beğeniyle karşılandı (Haberler.com, 2012).

7 Mart 2018 tarihinde Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi 15 Temmuz Milli İrade Salonu'nda, Doç. Dr. Hagigat Maharramova'nın üniversitedeki 20. yılına özel olarak düzenlediği "Piyanoya Adanmış Bir Ömür" başlıklı konser,

sanatseverlerle buluştu. Etkinlik, Atatürk Üniversitesi'nin "Yeni Nesil Üniversite" vizyonu doğrultusunda hayata geçirilen önemli sanatsal faaliyetlerden biri olarak dikkat çekti.

Konserde klasik müziğin önde gelen bestecileri Beethoven, Mozart ve Haydn gibi Viyana klasiklerinden, Chopin ve Brahms gibi romantik dönem ustalarına kadar geniş bir repertuvar sunuldu. Ayrıca Isaac Albeniz, Astor Piazzolla, John Williams, Cihangir Zülfügarov, Abdullah Kurbanı ve Fazıl Say gibi çağdaş bestecilerin eserlerine de yer verildi. Konser öncesinde yaptığı kısa konuşmasında Maharramova, desteklerinden ötürü Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı'ya ve Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Bulat'a teşekkürlerini iletti (Günebakış, 2018).

Tanıyanların gözünden Hagigat Maharramova

Prof. Dr. Mustafa Bulat (akt. Keskin, 2018), Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın sanatsal ve akademik katkılarını şu sözlerle ifade etmektedir:

Uluslararası yarışmalarda ödüller alan H. Maharramova, Avrupa ülkelerinde birçok konser programında yer almış, sanatçı kimliğinin yanı sıra sanat eğitimcisi kimliği, bilimsel çalışmaları ve akademik performansını da başarıyla yürütmüştür. H. Maharramova, Azerbaycan Üzeyir Hacıbeyli Müzik Akademisi Piyano Anabilim Dalı Öğretim Üyesi olarak yıllarca çalıştıktan sonra, özel davetle Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine gelmiş, geldiği günden bugüne, aynı enerji ve şevkle müziğe olan sevgisini öğrencilerine aktarmıştır. Deprem mağdurları yararına Erzurum'da "Depreme Ağıt" konseri düzenlemiştir (2000), Erzurum'daki I. Ulusal Piyano Günleri (2007), II. Ulusal Piyano Günleri (2010) ve I. Ulusal Erzurum Klasik Müzik Festivali (2012) proje fikirlerini verip düzenleme komitesinde ve jürilerde görev almıştır. Dünyanın önde gelen İdil Biret, Cihat Aşkın, Suna Kan, Cana Gürmen gibi sanatçılarla birlikte sahne alarak, musikiye kattığı değerleri gözler önüne sermiştir. Sadece kendisi değil yetiştirdiği öğrenciler de çeşitli müzik festivallerinde ödüller almıştır. Aynı zamanda birçok öğrencisi de çeşitli üniversitelerde öğretim üyesi ve sanatçı olarak görev yapmaktadırlar (s. 5).

Feride Memmedova (akt. Keskin, 2018), Hagigat Maharramova'nın sanatsal etkisini şu sözlerle ifade etmektedir:

Her ne olursa olsun, benim mesleki gelişimimde Hagigat Maharramova'nın rolü tartışılmaz. Hagigat Hanım, her şeyden önce ustaları körü körüne taklit etmemiş, öğrencilerine estetik bir ses ideali, kusursuz bir şekilde horizontal çizgiyi hissetme, ince müzikal dokunuş becerisi ve ileride müzik eserlerini yorumlamamıza yardımcı olacak tarz ve form duygusunu aşılamıştır (s. 41).

Şekil 8. Feride Memmedova ve Hagigat Maharramova, Erzurum. (H. Maharramova, kişisel arşiv, 2025)

Yrd. Doç. Dr. Yuriy Sayutkin (akt. Keskin, 2018), Hagigat Maharramova'nın sanat misyonuna ilişkin şu değerlendirmeyi yapmıştır:

Sanatçı, 1999 yılından beri Atatürk Üniversitesinde aktif sanat, öğretmenlik ve müzikle ilgili eğitim faaliyetlerini devam ettirirken, diğer vatandaşlarının yaptığı gibi Azerbaycan piyano kültürünün esasından faydalanarak kuşaklar arasındaki bağlantıyı Türkiye'de kurmaktadır. I. Ulusal Erzurum Klasik Müzik Festivali'nde konuşma yapan Prof. Dr. Abdullah Uz da, Azerbaycanlı müzisyenlerin ve öğretmenlerin Türkiye'deki eğitim faaliyetlerini ve misyonunu, 1930'lu yıllardaki Alman müzisyenlerin Türkiye'deki misyonu ile karşılaştırarak bu konunun altını çizmiştir. İstanbul Konservatuarı öğretim üyesi Prof. Cana

Gürmen ise Azerbaycanlı piyanistlerin ustalıklarının, tecrübe ve bilgi birikimlerinin altını çizerek, Türk öğrencilerin müzik eğitimlerinde bu denli kısa sürede sonuç vermesinin önemine işaret etmiştir. Hagigat Maharramova'nın Türkiye'de yürütmüş olduğu çok yönlü müzik ve yaratıcılık faaliyetlerini izledikçe, yaratıcılık yönünden müzikal alandaki aktiviteleri, eğitim ve bilimsel faaliyetleri hayranlık uyandırıyor. Sonuç itibarıyla şunu ifade edebilirim ki H. Maharramova çok yönlü, birikimli ve yaratıcı bir sanatsal kişilik olarak, müzisyen ve eğitimci kimliğinin yüksek misyonunu bizzat ortaya koymaktadır (s. 48). Öğr. Gör. Oğuzhan Akkuzu (Dokuz Eylül Üniversitesi, Devlet Konservatuarı)

Sayın Maharramova'yı sadece Atatürk Üniversitesi'nde okuyan öğrenciler değil Erzurum'da yaşayan birçok insan tanır ve bilirdi. Erzurum Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Eğitim Fakültesi'nde eğitim aldığım yıllarda, kendisini üniversite bünyesindeki konserler ve etkinlikler aracılığıyla tanıma fırsatı yakaladım. Lisans eğitimimde Sayın Doç. Dr. Tamilla Gasimova'dan piyano dersleri alıyordum. Maharramova ile uzun yıllara dayanan dostlukları, akademik paylaşımları bulunuyordu.

O dönem Atatürk Üniversitesi'nde görev yapan birçok Azerbaycanlı akademisyen, kampüs içerisindeki YÖK lojmanlarında ikamet ediyor ve sık sık bir araya geliyorlardı. Lisans hocam Sayın Gasimova ile çok yakındık, zaman zaman evine giderdim. Hocam Azerbaycan yemekleri yapar, sık sık sanat kuramları ve müziksel estetik üzerine sohbetler ederdik. Yalnız yaşayan Azerbaycan'lı hocalar çoğu zaman bir araya gelir yemek yer ve sohbet ederlerdi. Bu yakınlık sayesinde, ben de zaman zaman yapılan ziyaretlerde Maharramova ve diğer değerli hocalarla (Naile Mirzazade, Dilara Memedova) sohbet etme şansı buluyordum. Bu buluşmalar yalnızca sosyal değil; sanat ve müzik üzerine derin içerikli tartışmalarla entelektüel düzeyde son derece besleyiciydi. Böylesine bir ortama öğrenci olarak dahil olmak, nadir bir ayrıcalıktı.

Yüksek lisans sürecimde Maharramova, tez danışmanım oldu. Bu sayede çok daha yoğun ve doğrudan bir çalışma ilişkisi kurduk. Maharramova ile çalışmak yüksek disiplin ve sorumluluk gerektirirdi; ancak bu süreç, öğrenciler için hem sanatsal hem de kişisel gelişim açısından kalıcı kazanımlar sunardı. Kendisi çalışkan, tutarlı ve öğrencilerine de bu özellikleri kazandırmak isteyen bir eğitimciydi. Öğrencilerini sadece teknik olarak değil, düşünsel olarak da sürekli araştırmaya ve sorgulamaya teşvik ederdi.

Maharramova, piyanoda sağlam bir teknik altyapının önemini her zaman vurgulayan, fakat yaratıcı yorum gücünü asla geri planda bırakmayan bir eğitimcidir. Her nota için farklı bir dokunuş arayışı içindeydi; Maharramova'nın öğretim yaklaşımında, teknik yeterliliğin ötesinde, yorumun duygusal özgünlüğü önceliklidir. Ona göre parmakla tuş arasındaki fiziksel temas, içsel bir hissin dışa yansımasıydı.

Derse başlamadan önce, çalışılacak eserin yazılma amacı, bestecisinin yaşadığı dönem, form yapısı, nüanslar ve pedal işaretleri gibi unsurları açıklayarak öğrencinin müzikal anlayışını derinleştirirdi. Bu öğeleri eserin “vazgeçilmez hayati parçaları” olarak tanımlar, çalışmayı bu bağlamda yönlendirirdi. Ders esnasında doğaçlamalara yer vererek, eserin ruhunu daha iyi kavramamızı sağlardı. Maharramova'nın eğitim yaklaşımında, yalnızca teknik başarı değil; içsel dünyayı piyanoya aktarabilmek ön plandadır. Bu anlayış, öğrencilerinin müzikle daha içten, daha anlamlı bir bağ kurmalarına vesile olmuştur.

Erzurum'da çalıştığı yıllarda yapılan etkinlikler

Konserler;

- 2017, Hemşirelik Haftası Etkinlikleri, Flüt-Piyano Dinletisi (Ferhat Çelikoğlu ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2016, Öğretim Yılı Açılış Konseri (Yılmaz Kahyaoğlu ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2015, Flüt-Piyano Dinletisi (Doç. Dr. Seyhan Bulut ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2015, Nigar Hanım Usubova'nın 100 Yıllık jübilesine atfedilmiş konser, Bakü, Azerbaycan
- 2015 Canlı Performans, Moskova Devlet Konservatuarı Moskova, Rusya
- 2015 Prof. Nigar Usubova'nın 100. yılına atfedilmiş hatıra gecesi, (Azerbaycan Devlet Filarmoni Orkestrası ile birlikte), Bakü, Azerbaycan
- 2014, Türk Oftalmoloji Derneği 48. Ulusal Kongresi Açılış Konseri (Feride Memmedova ile birlikte), Antalya, Türkiye

- 2012, Anadolu'nun Zirvesinde 1. Kış Zirvesi Açılış Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2012, I. Ulusal Erzurum Klasik Müzik Festivali, Odlar Yurdundan Anadolu'ya Esintiler, Erzurum, Türkiye
- 2011, Piyano Resitali, Erzurum, Türkiye
- 2011, Resital Keman & Piyano (Naile Mirzazade ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2010, I. Avrasya İpek Yolu Üniversiteleri Toplantısı Açılış Konseri (Naile Mirzazade ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2010, Gara Garayev'in Yaratıcılığında Piyano, Bakü, Azerbaycan
- 2009, Öğretim Yılı Açılış Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2009, Azerbaycan Devlet Sanatçısı Bestekâr Oktay Zülfügarov'un 80. Yılına Şerefine Yaratıcılık Gecesi, Bakü, Azerbaycan
- 2008, VI. Uluslararası Transplantasyon Kongresi Açılış Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2008, Öğretim Yılı Açılış Konseri, Keman & Piyano (Naile Mirzazade ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2007, Atatürk Üniversitesi 50. Yıl Etkinlikleri, Erzurum, Türkiye
- 2007, Yüzüncü Yıl Üniversitesinin 25. yılına atfedilmiş konser, Keman & Piyano İkili, Naile Mirzazade & Hagigat Maharamova, Van, Türkiye
- 2007, I. Erzurum Ulusal Piyano Günleri Açılış Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2006, Avrasya'da Yükselen Güçler ve Değerler Uluslararası Sempozyumu Açılış Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2006, Keman Konseri. (Naile Mirzazade ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2005, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Ulusal Sanat Sempozyumu Müzik Dinletisi, (Naile Mirzazade ile birlikte), Erzurum, Türkiye
- 2005, Ulusal Psikiyatri Kongresi Açılış Konseri, Piyano&Keman- Hagigat Maharamova & Naile Mirzazade, Erzurum, Türkiye
- 2005, Keman Resitali. Naile Mirzazade, Piano: Hagigat Maharamova. Erzurum, Türkiye
- 2003, Piyano Resitali, Erzurum, Türkiye
- 2003, Görsel-İşitsel Sanatlar Şenliği Açılış Konseri, Ankara, Türkiye
- 2001, Milli Pediatri Kongresi Açılış Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2001, Keman Resitali, Keman: Naile Mirzazade, Piyano: Hagigat Maharamova. Erzurum, Türkiye
- 2000, Keman-Piyano Resitali, Erzurum, Türkiye
- 2000, Piyano Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2000, Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Elemanlarının Konseri, Erzurum, Türkiye
- 2000, Depreme Ağıt Konseri, Erzurum, Türkiye

Radyo ve Tv programları

- 2014, Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Kuşağı adlı yayında "Müzik Üzerine Konuşma", 9-12 Temmuz, Erzurum, Türkiye
- 2006, Radyo Üniversite İletişim Fakültesi, Konu: "Piyano Akşamı", 26 Nisan, Erzurum, Türkiye
- 2003, Radyo Üniversite İletişim Fakültesi, Konu: "18 Mart Resitali", 14 Mart, Erzurum, Türkiye

Jüri ve düzenleme üyelikleri

- 2018, "Florida Keys" International Music Competition for Young Talents, Florida, USA
- 2017, Mozart Akademi 3. Uluslararası Piyano Yarışması ve Festivali, İzmir, Türkiye
- 2012, I. Ulusal Erzurum Klasik Müzik Festivali, Erzurum, Türkiye
- 2010, II. Ulusal Erzurum Piyano Günleri, Erzurum, Türkiye
- 2007, 1. Ulusal Erzurum Piyano Günleri, Erzurum, Türkiye

Ödüller

- 2015, P.İ. Çaykovski adına Milli Kültüre Destek Fonu tarafından Uluslararası Bilimsel İcracılık Konferansında yüksek profesyonel performans düzeyine göre ödüllendirilmiştir. Moskova-Rusya

- 2015, Müzisyenler ve Sanatçılar Birliği tarafından yüksek profesyonel performans düzeyine göre ödüllendirilmiştir. Moskova-Podolsk, Rusya

Tartışma

Araştırma bulguları, Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın sanat anlayışının, Azerbaycan müzik geleneğinin temel unsurlarını barındırdığını ve bu unsurların Türkiye'deki müzik eğitime etkili biçimde aktarıldığını göstermektedir. Özellikle repertuvarında Azerbaycan bestecilerinin eserlerine yer vermesi, iki ülke arasındaki ortak müzikal mirasın canlı tutulmasına hizmet etmiştir. Şen'e (1999:71) göre Azerbaycan müziği, Türk müziğinin bir uzantısı olarak değerlendirilmekte ve özellikle Kuzeydoğu Anadolu'da üslup düzeyinde belirgin benzerlikler göstermektedir. Maharramova'nın Erzurum'da yürüttüğü etkinlikler, bu benzerliklerin somut bir icra pratiğine dönüşmesini sağlamıştır.

Karakaya ve Ahmadov (2020: 60), Hümâyün makamı örneğinde Azerbaycan muğamı ile Türk makam müziği arasındaki yapısal benzerlikleri vurgularken; Maharramova'nın sahne performansları, bu ortak köklerin piyano literatürüne nasıl uyarlanabileceğinin güçlü bir örneğini sunmuştur. Benzer şekilde Yusifova (2018: 92), 20. yüzyılda Azerbaycan ve Türk bestecilerinin senfonik eserlerinde muğam ve makam ezgilerinin Batı teknikleriyle sentezlendiğini belirtmektedir. Maharramova'nın konser programlarında bu tür sentez örneklerine yer vermesi, onun sanatında gelenek ile modernitenin uyumlu birlikteliğini yansıtmaktadır.

Teymurova'nın (2021: 107) belirttiği gibi, Azerbaycan ve Türk müzik kültürleri arasındaki çok katmanlı bağlar yalnızca melodik yapı ya da form düzeyinde değil, aynı zamanda kültürel misyon boyutunda da önemlidir. Maharramova'nın hem öğrenci yetiştirme sürecinde hem de uluslararası konserlerde bu misyonu üstlendiği görülmektedir. Akbulut (2020: 50) ise müziğin kültürel diplomasi aracı olarak işlevini vurgulamakta; bu bağlamda Maharramova'nın Türkiye'deki varlığı, iki ülke arasındaki dostane ilişkilerin sanatsal düzeyde pekişmesine katkı sağlamaktadır.

Bu değerlendirmeler ışığında, Maharramova'nın Türkiye'de yürüttüğü akademik ve sanatsal faaliyetler, Azerbaycan-Türk müzik etkileşiminin çağdaş bir temsilini oluşturmakta; piyano eğitimi yoluyla bu etkileşimi kurumsallaştırmaktadır. Onun sanatsal pratiği, yalnızca bireysel bir kariyerin değil, iki ülkenin ortak müzik tarihinin de önemli bir parçasıdır.

Sonuç

Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular, Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın erken yaşlardan itibaren aldığı disiplinli müzik eğitiminin, onun piyanoya olan doğal yeteneğini sistematik biçimde geliştirmesini sağladığını ortaya koymaktadır. Özellikle N.A. Rimsky-Korsakov Devlet Konservatuvarı'nda Prof. Pavel Serebryakov ile yürüttüğü sanatta yeterlik eğitimi, sanatçının Rus piyano ekolünü derinlemesine benimsemesinde etkili olmuştur. Maharramova'nın repertuar tercihlerinde hem Azerbaycanlı hem de Türk ve Rus bestecilere yer vermesi, onun kültürlerarası müzikal sentez yetkinliğini gözler önüne sermektedir.

Araştırma, Maharramova'nın Azerbaycan bestecilerine ait eserleri Türkiye'de ilk defa seslendirerek, bu eserlerin uluslararası dolaşıma girmesine öncülük ettiğini ve böylece Azerbaycan müzik kültürünün tanıtımına akademik ve sanatsal bir zemin hazırladığını göstermektedir. Atatürk Üniversitesi'nde görev yaptığı süre boyunca düzenlediği sanatsal etkinlikler, sadece öğrencilerin sanata yönelik tutumlarını dönüştürmekle kalmamış, aynı zamanda üniversitenin kültürel görünürlüğünü de artırmıştır.

Sanatçının öncülüğünde gerçekleşen festivaller ve konser dizileri, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde tanınmış müzisyenlerin Erzurum'da ağırlanmasına olanak tanımış; bu bağlamda öğrencilerle sanatçılar arasında kurulan doğrudan temas, pedagojik açıdan son derece zenginleştirici bir ortam yaratmıştır. Maharramova'nın eğitim anlayışı, teknik donanımı sanatsal sezgiyle birleştiren ve öğrencinin içsel yaratım gücünü ön plana çıkaran bir model sunmaktadır.

Sonuç olarak, Prof. Dr. Hagigat Maharramova'nın Atatürk Üniversitesi'ndeki akademik ve sanatsal faaliyetleri, hem bireysel hem de kurumsal düzeyde müzik eğitiminin niteliğini artırmış; Erzurum'da klasik müziğin daha geniş bir kitleye ulaşmasında ve bu kültürün kurumsallaşmasında belirleyici bir rol oynamıştır.

Bilgilendirme

Bu çalışma için etik kurul onayı alınmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul Kararı gereğince 16.04.2025 tarihinde 1357278 sayılı evrak numarası ile onaylanmıştır.

Yazar Özgeçmişi

Öğretim Görevlisi **Oğuzhan Akkuzu**, 1985 yılında Erzurum'da doğdu. Lisans eğitimini 2007 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği programında tamamladı. 2012 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı'nda, Prof. Dr. Hagigat Maharramova danışmanlığında yürüttüğü “*Piyano Eğitiminde Pedal Kullanmada Oluşan Sorunlar ve Müzik Dönemlerinde Kullanılan Farklı Stillerdeki Pedal Teknikleri*” başlıklı tez ile yüksek lisans derecesini aldı. Meslek yaşamına 2008 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çeşitli eğitim kurumlarında müzik öğretmeni olarak başlayan Akkuzu, 2014-2017 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü'nde öğretim elemanı olarak görev yaptı. 2020 yılından bu yana Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Araştırma alanları arasında temel piyano eğitimi, müzik tarihi ve müzikoloji yer almaktadır. Akademik ilgi alanları, Türk dünyası müzik kültürü, halk bilimi-müzik ilişkileri ve piyano pedagojisi konularını kapsamaktadır.

AcademiaEdu: <https://deu.academia.edu/OguzhanAkkuzu>

ResearchGate: https://www.researchgate.net/profile/Oguzhan-Akkuzu?ev=hdr_xprf

Kaynaklar

- Akbulut, E. T. (2020). The role of music as a tool for cultural diplomacy during and after the USSR period in the development process of Azerbaijan-Turkey relations. *International Journal of Social Inquiry*, 13(1), 45–62.
- Dadaş TV. (2010, Kasım 5). Alkışlar Karcioğlu için... <http://www.dadastv.com/haber/Alkislari-Karcioglu-icin-/3492>. <https://www.dadastv.com/haber/Alkislari-Karcioglu-icin-/3492> adresinden 22 Nisan 2025 tarihinde erişilmiştir.
- Erzurum Gazetesi. (2007, 11 Mayıs). Erzurum'da piyano günleri. <https://www.erzurumgazetesi.com.tr/haber/Erzurum8217-da-piyano-gunleri/14806>. adresinden 10 Nisan 2025 tarihinde erişilmiştir.
- Erzurum Güne Bakış. (2018, Mart 7). 20'nci Yıl anısına... PİYANOYA ADANMIŞ BİR ÖMÜR Konseri. <http://erzurumgunebakis.com>. <https://erzurumgunebakis.com/haber/20inci-yil-anisina-piyanoya-adanmis-bir-omur-konseri-10082.html> adresinden 22 Nisan 2025 tarihinde erişilmiştir.
- Gazete Güncel. (2010, Mart 31). Erzurum'da keman ve piyano resitali. <https://www.gazeteguncel.com/erzurumda-keman-ve-piyano-resitali-12273b.htm>. adresinden 22 Nisan 2025 tarihinde erişilmiştir.
- Haberler.com. (2012, Kasım 9). Genç Yetenekler Erzurum Klasik Müzik Festivali'nde Göz Doldurdu. <https://www.haberler.com/genç-yetenekler-erzurum-klasik-muzik-festivali-4076407-haberi/>. adresinden 22 Nisan 2025 tarihinde erişilmiştir.
- Karakaya, O., & Ahmadov, K. (2020). Azerbaycan muğam müziği ve Türk makam müziği içinde “Hümâyün” makamının karşılaştırılması. *Türk Müziği Dergisi*, 3(2), 55–72.
- Keskin, A. E. (2018). *Piyanoya Adanmış Bir Ömür Hagigat Maharramova* (F. Çelikoğlu, Düz.). Erzurum: Zafer Medya.
- Şen, Y. (1999). Azerbaycan'ın müzik yapısı ve ses sistemi üzerine bir araştırma. *Milli Folklor*, 5(41), 70–73.
- Teymurova, N. (2021). Multi-level common fund between Azerbaijani and Turkish musical cultures. *Journal of Social Research*, 8(2), 101–115.
- Uslu, F., & Demir, E. (2023). Nitel bir veri toplama tekniği: Derinlemesine görüşme. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 40(1), 289-299.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yusifova, L. (2018). 20. yüzyıl Azerbaycan ve Türk senfonik müzik eserlerinde kullanılan muğam-makam ezgileri. *Sanat ve Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 88–104.

An Azerbaijani Pianist's Footprints in Anatolia: The academic and artistic heritage of Hagigat Maharramov

Abstract

This study provides a comprehensive examination of the artistic life, academic career, and artistic activities of Azerbaijani pianist and scholar Prof. Dr. Hagigat Maharramova, particularly focusing on her contributions in Erzurum, Türkiye. The research aims to reveal how the technical and stylistic characteristics she acquired during her musical training were shaped by the fundamental elements of the Azerbaijani musical tradition, and how these elements were reflected in music education in Türkiye. A qualitative research methodology was employed, with data collected through unstructured interviews, document analysis, and press reviews. In the interview conducted with Maharramova, detailed information was obtained regarding her educational background, artistic vision, philosophy of training students, and artistic engagements. The findings show that Maharramova maintained a balanced repertoire by including Azerbaijani, Turkish, and Russian composers, and that she adopted an educational approach that combines technical competence with artistic intuition. The piano days, classical music festivals, and concert series she organized in Erzurum left lasting impressions on both students and the local community. Furthermore, through her initiatives, works belonging to the Azerbaijani musical tradition were performed for the first time in Turkey, thereby strengthening cultural interaction between the two countries. The study demonstrates that Maharramova's activities in Türkiye made significant contributions to the transmission of the technical, stylistic, and repertoire characteristics of Azerbaijani musical culture through piano education. In this regard, the study fills a gap in the literature by documenting the shared musical heritage of the two countries through the example of a concrete artist, while also offering an original contribution to regional music history research.

Keywords: Azerbaijani musician Hagigat Maharramova, pianist